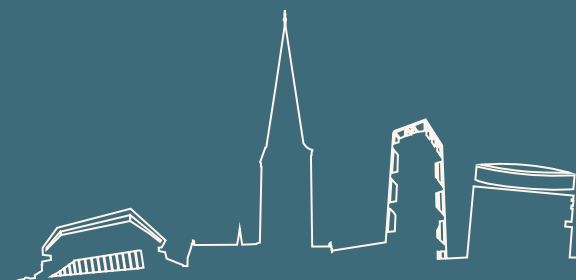

Temamøde om børn og unges seksualitet

Til skoler og klubber

Materialet er udarbejdet af specialteamet i Respekt for Grænser

Forberedelse til temamødet om børn og unges seksualitet

1. Læs oplægget igennem og skjul/slet de slides, der ikke vurderes relevante i forhold til formålet med mødet og eventuelt målgruppen i tilbuddet (skole/klub). Husk fokus på tidsrammen, der anbefales 1½ - 2 timer i alt. Husk at afsætte tid til den afsluttende opsamling.
2. Print Bekymringsbarometeret, der findes via nedenstående link + spørgsmål til drøftelser (slides nummer 32 og 33) eller send links til mødedeltagerne, inden mødet starter.

[Bekymringsbarometer – JanusCentret](#)

3. Dan grupper til gruppearbejde.
4. Læs eventuelt denne håndbog som forberedelse ([Den professionelle tvivl](#))

**Fokus: Forebyggelse
i forhold til den
professionelle praksis**

At have fælles refleksioner i
personalegruppen om
grænser, så der kan
oparbejdes en fælles
pædagogisk praksis

At forholde sig til det
seksuelle område som til
ethvert andet område

At have dialog om
holdninger med
forældrene

Hvad er et seksuelt overgreb?

”

”Der er tale om et seksuelt misbrug, når et barn inddrages i seksuelle aktiviteter, som det ikke kan forstå rækkevidden af, udviklingsmæssigt ikke er parat til, og derfor ikke kan give tilladelse til og/eller aktiviteter af denne karakter, der overskrider samfundets sociale og retslige normer”

(C.H. Kempe)

Eksempler på overgreb/krænkende adfærd:

- Uhensigtsmæssige/grænseoverskridende seksuelle lege blandt børn, hvor nogen bliver kede af det eller føler sig pressede
- Bekymring omkring et barns adfærd og sprogbrug
- Bekymring i forhold til adfærd online/på sociale medier
- Mistanke om overgreb i hjemmet
- Grænseoverskridende adfærd hos en kollega eller anden voksen

Beredskab

SPECIALTEAMET
for Respekt for Grænser
(RFG)

- Specialteamet for RFG yder rådgivning og vejledning ved **bekymring**, **mistanke** eller **viden** om, at et barn eller en ung er udsat for et **seksuelt overgreb** eller hvis et barn eller en ung udviser **seksuelt bekymrende adfærd**
- Alle henvendelser til specialteamet skal ske via en leder på institutions-linjen eller en **forældre** via kommunens hjemmeside Seksuelle overgreb begået mod et barn eller ung (aarhus.dk)
- Ved henvendelse bliver man ringet op inden for 2 timer (hverdage kl.9-14)
- Alle **henvendelser journaliseres**

Børn, unge og seksualitet

Børn, unge og seksualitet

- Definition af seksualitet
- Børn og unges seksualitet
- Udsatte børn og unge
- Billeddeling og digital dannelse

WHO's definition af seksualitet

(Langfeldt og Porter 1986)

Seksualitet er en integreret del af ethvert menneskes personlighed. Den er et basalt behov og et aspekt ved det at være menneske, som ikke kan adskilles fra andre aspekter i livet. Seksualitet er ikke synonym med samleje. Det handler ikke om, hvorvidt vi har orgasme eller ej, og endelig er det ikke summen af vort erotiske liv. Dette kan være en del af vor seksualitet, men behøver ikke at være det.

Seksualitet er så meget mere. Det er, hvad der driver os til at søge kærlighed, varme og intimitet. Den bliver udtrykt i den måde, vi føler, bevæger os på, rører ved og bliver rørt ved. Det er lige så meget dette at være sensuel, som at være seksuel. Seksualitet har indflydelse på vore tanker, følelser, handlinger og samhandlinger og derved på vor mentale og fysiske helse

Og da helse er en fundamental menneskeret, så må også seksuel helse være en basal menneskeret.

Barnets seksualitet

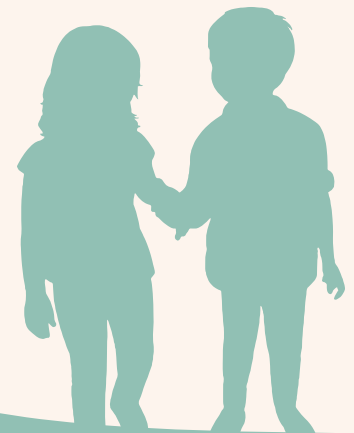
- Det lille barn fødes med en form for seksualitet
- Barnets seksualitet udvikles fra et refleks- og sansestadie til en nysgerrighed overfor køn og forplantning
- Det er først i puberteten, at barnet begynder at forstå seksualiteten i voksen forstand
- Seksualiteten ændres fra at være ubevidst og diffus hos det lille barn til at være mere bevidst og målrettet hos store børn og voksne

Børn 0 -3 års alderen

Sund
seksuel
adfærd

- Fra spædbarnsalder ses spontane tegn på kropslig ophidselse,- fx ses drenges erektion også i livmoderen
- De fleste børn undersøger spontant sig selv, de viser glæde ved at berøre egne kønsorganer, - selvstimulering
- Fra 1½ årsalderen undersøger børn med stor naturlighed jævnaldrende børns kroppe og udviser interesse for voksnes kroppe
- Det lille barn er **sanselig over hele kroppen**
- Berøring er grundlæggende for det lille barns trivsel og udvikling

Børn 3-6 års alderen

Sund
seksuel
adfærd

- Er nysgerrige overfor og vil gerne røre ved familiemedlemmers køn og bryster
- Tager tøjet af
- Viser numser og kønsorganer
- Udforsker hinanden og hinandens kønsdele ved at se på og pille ved hinanden
- Leger 'samleje'- lege med tøj på
- Prøver at putte ting ind i hinanden
- Er interesseret i og udforsker forskellene på køn
- Elsker 'frække ord'
- Har erektion
- Spørger om køn og sex

3-6 års alderen

- Tager på pædagogers bryster eller kønsorganer
- Taler om eller tegner seksuelle emner konstant
- Presser andre til seksuelle lege
- Ved for meget om sex
- Er seksuelt opfordrende overfor voksne
- Slikker på andre børns kønsorganer eller
- Opfordrer andre børn til at gøre det på sig selv

Den gode seksuelle leg

Sund
seksuel
adfærd

Hvad karakteriserer den gode seksuelle leg?

- Den foregår mellem ligeværdige og jævnaldrende børn
 - Den er frivillig for alle
 - Den foregår i en atmosfære af nysgerrighed og opdagelyst
 - Den passer til den aldersmæssige udvikling
 - Den kan stoppes, hvis de voksne siger, den skal
-

6–10 årsalderen

- Er interesseret i køn, sex og forplantning
- Elsker frække ord
- Leger kysse-pille-leg med begge køn
- Blotter sig i leg eller for at være sej
- Onanerer, i enerum eller måske to børn sammen
- Klæder sig ud som det modsatte køn
- Bliver blufærdig i forhold til toiletbesøg eller badning

Sund
seksuel
adfærd

6–10 årsalderen

Bekymrende
seksuel
adfærd

- Onanerer offentligt
- Piller offentligt ved sit køn
- Leger seksuelle lege med meget yngre eller meget ældre børn
- Taler og spørger om sex konstant
- Har en ikke alderssvarende viden om sex, har fx detaljeret kendskab til samlejeteknikker
- Tvinger andre til seksuelle lege
- Er seksuelt opfordrende overfor voksne

11-16 årsalderen

- Udviser alderssvarende optagethed af seksualitet
- Har stor interesse for sit eget og det modsatte køn
- Leger alderssvarende, seksuelt prægede "lege" med jævnaldrende
- Onanerer skjult for de voksne, evt. flere børn sammen
- Er interesseret i forhold omkring sex og forplantning
- Elsker at sige frække ord
- Bliver mere blufærdige
- Viser interesse for porno/sider med seksuelt indhold

Sund
seksuel
adfærd

11-16 årsalderen

Bekymrende
seksuel
adfærd

- Taler **meget** åbent om sex
- Virker fikseret på sex, ud over det forventelige
- Leger seksuelle lege, som ledsages af angst, skam, skyld
- Bestikker, truer eller tvinger andre børn til at deltage
- Indgår i seksuelle aktiviteter med børn, med tydelig forskel i alder, modenhed og intellekt
- Har et overdrevent forbrug af porno
- Viser/offentliggør foto/film med seksuelt indhold

Udsatte børn og unge

Risikofaktorer

- Opvækst under ustabile familieforhold
- Vold i hjemmet
- Alkohol- eller stofmisbrug
- Mobning
- Ensomhed
- Mange skoleskift
- Belastende oplevelser (fx sygdom, død i familien)
- Dårlig kontakt til forældre

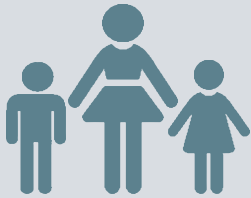
Børn og unge med udfordringer

Kan være i en udsat position pga.:

- Lavt kognitivt niveau
- Tilknytningsvanskeligheder/svær opvækst
- Fysiske handicaps
- Manglende evne til refleksivitet
- Manglende evne til empati og kritisk skelnen
- Impulsivitet
- Stort behov for kontakt og blive elsket
- Vanskeligheder ift. kommunikation

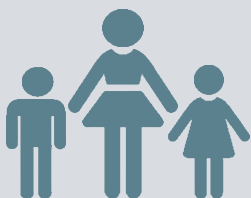
Hvordan kan vi støtte udsatte børn og unge?

- Tænke seksualitet i et bredt perspektiv
- Forberede dem på og italesætte kropsforandringer
- Indlære strategier til håndtering af frustrationer
- Lære dem at passe på sig selv – også på internettet
- Opstille tydelige sociale regler
- Have god kontakt til og samarbejde med forældre

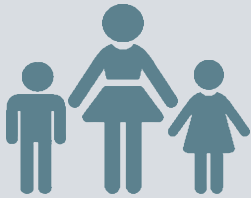
Udarbejdet af Thue Sommer, seksualvejleder og konsulent v. Langagerskolen

Links og litteratur om udsatte børn og unge

- [Seksualundervisning indenfor specialområdet: Sexogsamfund.](#)
- [Vold og seksuelle overgreb mod børn med handicap](#)
Socialstyrelsen
- [Børn med usynlige handicap udsættes oftere for seksuelle overgreb og må beskyttes bedre](#)
VIVE

Husk det brede fokus

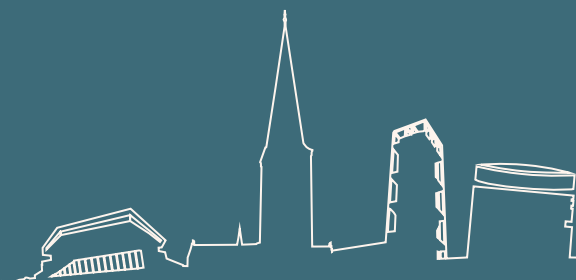
Trods fokus på udsatte børn og unge er det vigtigt at understrege, at seksuelle overgreb kan forekomme i alle typer familier og i alle sociale lag.

Børn og unge fra ressourcestærke og velfungerende familier kan også udvikle seksuelt bekymrende eller grænseoverskridende adfærd.

Tal kort sammen to og
to: Hvad kan vi
genkende i forhold til
de børn og unge, vi
arbejder med?

Sociale medier

Det strafferetlige

- Det er ulovligt **at dele** private billeder eller private videooptagelser, hvis man ikke har samtykke fra den person, som billederne eller filmen omhandler
- Straffen kan være bøde eller fængsel, samt økonomisk godtgørelse til den krænkede, desuden en plet på børneattesten, hvis man er under 18 år
- Straffen eller bøden afhænger af billedets/filmens karakter (pornografisk/ ikke- pornografisk)

Hvad er god digital adfærd og etik?

- Voksne har ansvaret for at lære børn god digital adfærd og etik
- Vær kritisk med, hvad man deler
- Vær opmærksom på sit sprogbrug, sprogtone, ironi
- Ord kan misforstås, når de står alene
- Få samtykke til at dele private billeder
- Ulovligt at dele intime billeder af andre

Hvorfor deler unge egne intime billeder?

- De vil vise kærlighed til kæresten eller interesse i *flirten*
- De vil bekræfte en relation til en ven
- De øver sig i at se sig selv som seksuelle væsener
- De fik lige lyst
- De andre gør det
- De får anerkendelse eller "likes"
- De er udsat for manipulation (grooming)
- De er udsat for afpresning

Hvis den unge har delt eller fået delt et billede og fortryder

- Vær imødekommende og hjælpsom
- Bevar roen og nedton en evt. opkørt stemning
- Stil konkrete spørgsmål for at afdække omfanget af billeddelingen
- Tal med den unge om følelser som skyld, tillidsbrud
- Aftal, hvordan barnet/den unges forældre orienteres
- Overvej, om der er andre forældre, der skal orienteres
- Overvej, om der skal laves anmeldelse til politiet
- Overvej, om der skal laves en Underretning

Inspiration til forebyggelse og håndtering af digitale sexkrænkelser

Bøger

"Den professionelle tvivl"
Socialstyrelsen & SISO, 2022

"Min teenager deler da ikke nøgenbilleder",
Milla Mølgaard, 2020

"Delt", en bog til unge om digitale sexkrænkelser
Milla Mølgaard, 2019

Intro til Gruppe- arbejde og fælles refleksioner

RESPEKT FOR GRÆNSER

Fælles refleksion og drøftelse - udvælg og drøft de spørgsmål, der er mest relevante:

1. Hvordan taler I om børn/unges seksualitet? (med hinanden, med børnene/de unge, med forældrene). Hvilke ord bruger I?
2. Hvordan håndterer I det, hvis et barn eller en ung har en seksuelt bekymrende eller grænseoverskridende adfærd?
3. Hvordan håndterer I det, hvis I oplever, at en voksen udviser en grænseoverskridende adfærd overfor et barn/en ung?
4. Hvordan fortæller I forældrene og andre samarbejdspartnere om jeres normer for adfærd og omgangsformer?
5. Hvordan vil I sikre omsætningen af de fælles normer i praksis, så alle på stedet kender til de fælles normer for adfærd og omgangsformer?

Fælles refleksion og drøftelse - udvælg og drøft de spørgsmål, der er mest relevante:

1. Hvordan kan man tale med større børn og unge om seksualitet og seksuelle grænser? Og hvem taler med dem?
2. Hvordan håndterer I det, hvis en elev har en seksuelt grænseoverskridende adfærd?
3. Hvornår er det relevant (eller nødvendigt) at inddrage børnene/de unges forældre i forhold til spørgsmål om seksualitet?
4. Hvordan håndterer I det, hvis I oplever, at en voksen udviser en grænseoverskridende adfærd overfor et barn/en ung?
5. Hvad er de største udfordringer i forhold til større børn og unges seksualitet?
6. Oplever I udfordringer i forhold til fx elevernes sprog og grænser relateret til deres digitale liv og hvordan håndteres de i givet fald?

Opsamling på gruppedrøftelser

RESPEKT FOR GRÆNSER

VIDEN, OPSPORING OG HÅNDTERING SAMT FOREBYGGELSE

Viden

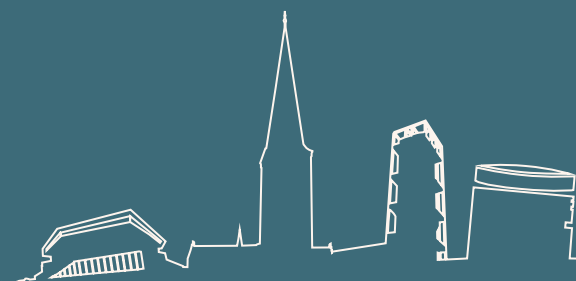
Opsporing

Håndtering

Forebyggelse

Hvor sker de fleste overgreb?

- De fleste overgreb begås inden for familien eller i "familielignende" forhold (fx anbragte børn/unge)
- Ofte kender offer og krænker hinanden i forvejen
- Derudover kan overgrebene foregå:
 - i daginstitutioner
 - på skoler, herunder specialskoler og institutioner
 - i fritidstilbud
 - digitalt

Børn og unge med seksuelt bekymrende/ grænseoverskridende adfærd

- Ca. 1/3 af alle kendte overgreb begås af unge under 18 år
- Ca. 25% af overgrebene sker blandt søskende
- Ofrene er 46 % drenge og 54 % piger
- Der sker en del krænkelser i specialklasser/ specialskoler og på anbringelsessteder børn og unge imellem

Data stammer fra JanusCentret

Børn og unge med seksuelt bekymrende/ grænseoverskridende adfærd

- Ca. 1/3 har selv været udsat for seksuelle overgreb
- Ca. 2/3 har været ofre for fysisk vold
- Knap halvdelen har været udsat for psykisk vold
- En stor del har tilknytningsvanskeligheder
- Har ofte svært ved at opretholde sunde relationer til jævnaldrende
- Ca. 50 % har udvist seksuelt bekymrende adfærd i en længere periode - vigtigt i forhold til forebyggelse!
- De fleste fortsætter ikke adfærden i voksenlivet

Data stammer fra JanusCentret

OBS

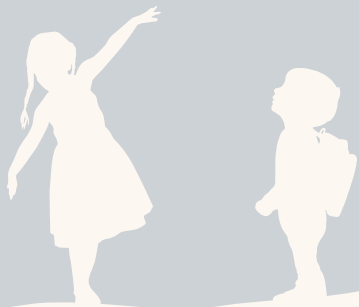
Det vil sige, at data viser, at udsatte børn og unge er i øget risiko for både at blive ofre for andres krænkelse og/eller at udvikle en seksuelt bekymrende eller grænseoverskridende adfærd.

Viden om voksne med seksuel interesse i børn/unge

- Pædofil person: De pædofile har en seksuel interesse, som er rettet mod børn
- Pædofilt overgreb: Andre voksne, som har eller vil begå seksuelle overgreb mod mindreårige, ville have foretrukket en voksen seksualpartner
- Ovenstående gælder både mænd og kvinder:
- *"Hovedparten af danskere, der er dømt for sædelighedsforbrydelser mod børn, er mænd, der ville foretrække en seksuel relation med en voksen partner"*

Definition af grooming

En proces, hvor den ældre og mere erfarne person anvender **manipulation, løgne, forførelse** og **ros** samt påfører offeret **ansvar** og **skyldfølelse**, for derigennem at få offeret til (tilsyneladende frivilligt) at medvirke i seksuelle aktiviteter, der skal tilfredsstille krænkeren.

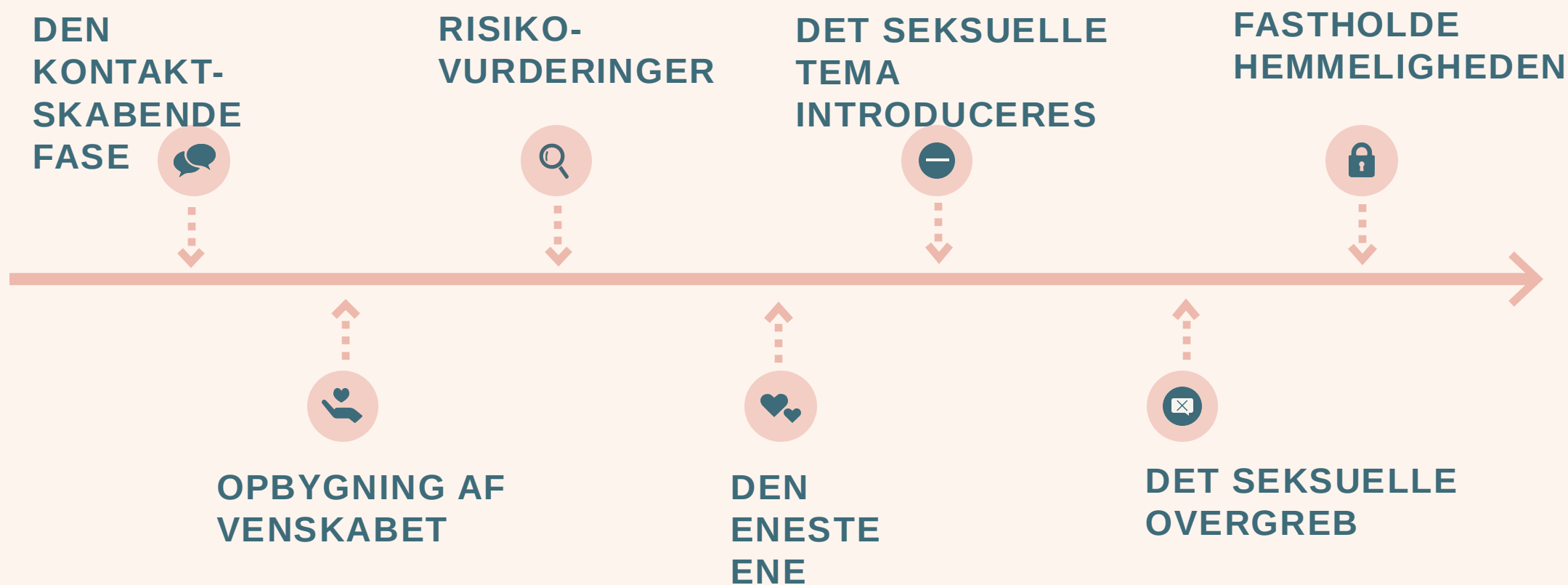
Viden

Film om Lise

Groomingproces – de 7 faser

Grooming af omgivelserne

- Fremstår som en sød, rar, venlig voksen
- Identificerer børn/unge, der ikke har tæt voksenkontakt
- Skaber situationer, hvor der er mulighed for at være alene med udvalgte børn/unge
- Manipulerer voksne omkring barnet/den unge (pædagoger, ledere, forældre)

Opmærksomhedspunkter

Et seksuelt overgreb er kendetegnet ved fravær af samtykke og jævnbyrdighed og eventuelt med et element af tvang.

- **Samtykke:** (kan børn og unge under 18 år ikke give) Forstå hensigten, forstå hvad handlingen indebærer, og kende de mulige konsekvenser
- **Jævnbyrdighed:** To deltagere, som har samme magt i forholdet, hvor ingen af parterne kontrolleres eller tvinges af den anden
- **Tvang:** Udnyttelse af autoritet, brug af bestikkelse, trusler om magt eller intimidering for at opnå samarbejde og eftergivenhed

**Hvad kan få
et barn/
en ung til
at fortælle?**

- En anledning; fx en samtale med en AKT-lærer
- En hensigt; som fx at få stoppet overgrebet
- En forbindelse; noget der minder om
- At der tages handling på barnets/den unges udsagn

Hvad skal du lytte efter, hvis børn og unge fortæller?

- Det tydeligste tegn på, at det kan handle om et overgreb er, hvis barnet/den unge fortæller ud fra egen erfaring
- Det kan indebære sansemæssige oplevelser, barnet/den unge ikke burde have kendskab til (fx lugte, konsistens, hvordan noget smager eller føles)

**Hvad gør du,
hvis et barn/en
ung fortæller om
et overgreb?**

- Bevar roen
- Vær åben og lyttende og følg barnets/den unges initiativ
- Giv dig tid
- Spørg neutralt – undgå at lægge din egen bekymring i spørgsmålene
- Fortæl, at du har hørt, hvad barnet/den unge har fortalt, og at du vil hjælpe

Barrierer for handling

- Frygt for at gøre noget forkert
- Manglende viden om, hvordan der skal handles
- Manglende viden om, hvad der er normalt
- Kommer til at identificere sig med den voksne
- I tvivl om alvoren af situationen

Den professionelle tvivl

- Vi skal kunne holde til, at tvivlen er et vilkår
- Vigtigt at handle, selv om der er tvivl
- Vigtigt at handle, hvis mistanken ikke kan udelukkes

Social – og Boligstyrelsen: [Den professionelle tvivl – En håndbog om tidlig opsporing af overgreb mod børn og unge \(sbst.dk\)](https://sbst.dk)

RESPEKT FOR GRÆNSER

Hvis du som medarbejder får en...

...bekymring eller
mistanke, skal du:

- Gå til nærmeste leder
- Kun tale med nærmeste leder - ikke kolleger, forældre eller andre
- Det er lederen, som tager stilling til det videre forløb
- Lederen kan altid søge rådgivning hos specialteamet

UNDERRETNINGSPLIGT – EFTER SERVICELOVENS §153 OG §154

Den offentligt ansatte har pligt til at underrette de sociale myndigheder, hvis man under udøvelsen af tjenesten får kendskab til eller grund til at antage:

- at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte
- at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold
- at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten, eller
- at et barn eller en ung under 18 år har været udsat for overgreb

Underretningspligten tilsidesætter medarbejderens tavshedspligt.

Det er en pligtforsømmelse i ansættelsesforholdet, hvis man ikke agerer på bekymring, mistanke eller viden om seksuelt overgreb.

- Alle underretninger laves i et samarbejde med forældrene – med mindre der er mistanke om
 - Vold
 - Seksuelle overgreb
-
- Til inspiration: Video vedr. underretninger
 - [Stop Volden Mod Børn - YouTube](#)

Hvad betyder tavshedspligten:

- Tavshedspligt og videregivelse af oplysninger er reguleret af forvaltningsloven og persondataloven
- Fortrolige oplysninger må ikke videregives til pressen, til en forældrekreds eller andre uden for den offentlige forvaltning
- Fortrolige oplysninger må heller ikke frit deles med kollegaer
- Oplysninger kan videregives til andre myndigheder, hvis oplysningerne er nødvendige, for at myndigheden kan løse pålagte opgaver
- Hvis en medarbejder bryder tavshedspligten, kan det få ansættelsesmæssige konsekvenser, og kan straffes efter straffeloven

RESPEKT FOR GRÆNSER

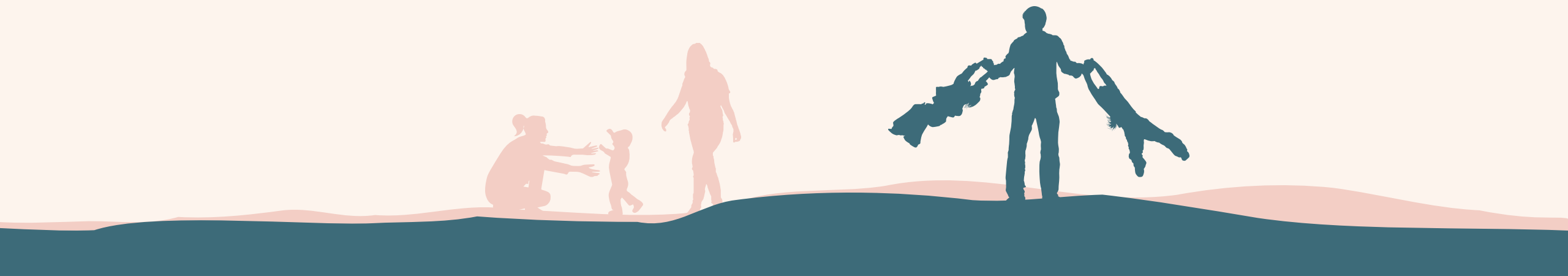
**Hvad sker der, hvis en medarbejder er omtalt
i en sag om respekt for grænser**

Hvis en medarbejder er omtalt i en sag om respekt for grænser

Kontakt din leder og skriv det ned

- Hvis du modtager en henvendelse fra en forældre, barn eller kollega, hvor en medarbejder er omtalt i en sag om respekt for grænser, skal du straks og uden videre kontakte din nærmeste leder.
- Når du har gjort dette, så er det vigtigt at notere alt ned som du har fået oplyst.

Hvis en medarbejder er omtalt i en sag om respekt for grænser

Du vil som medarbejder blive orienteret om, at du er omtalt i en sag om RFG

- Din leder vil tage fat i dig, hvis der er kommet en henvendelse ind, og underrette dig om, at der er kommet oplysninger om dig, og at du vil blive indkaldt til en tjenstlig samtale.
- **Det er vigtigt at understrege, at du ikke har pligt til at udtale dig – hverken til den tjenstlig samtale eller inden.**
 - Det kan dog få betydning, hvis ikke du medvirker til at oplyse sagen.
- Som udgangspunkt vil man som medarbejder blive fritaget for tjeneste indtil en tjenstlig samtale kan holdes.

Hvis en medarbejder er omtalt i en sag om respekt for grænser

Fritagelse for tjeneste

- Fritagelse for tjeneste er IKKE en sanktion og der er ikke tale om en bortvisning og heller ikke en fritstilling.
- Fritagelse for tjeneste sker imens det undersøges, hvad der er foregået i sagen og OM der evt. skal være en tjenstlig sanktion i form af advarsel, afsked eller bortvisning eller om sagen kan afvises.
- Fritagelse for tjeneste sker i høj grad også ud fra et hensyn til dig som medarbejder. Dette for at skåne dig fra evt. at blive mødt af de(n) forældre som er kommer med en beskyldning mod dig foran børn, andre forældre eller kolleger.
 - Det er samtidig for at sikre, at der ikke løber en fortælling på arbejdspladsen før du har haft mulighed for at udtale dig til en tjenstlig samtale.

Hvis en medarbejder er omtalt i en sag om respekt for grænser

Indkaldelse til en tjenstlig samtale

- Personaleafdelingen vil evt. tage kontakt til den faglige organisation og oplyse om, at der er indkaldt en medarbejder til en tjenstlig samtale vedr. en sag om respekt for grænser.
- Der vil ikke blive oplyst hvem der er tale om eller hvor medarbejderen arbejder henne, men blot at der kan være behov for deres assistance.
 - Dette er for at sikre, at I som medarbejdere har en bisidder med til en samtale, som kan være svær at sidde i alene.
- Din leder kan indkalde til samtale med meget kort varsel.
 - Timer, om nødvendigt.

Hvis en medarbejder er omtalt i en sag om respekt for grænser

Hjælp og støtte til medarbejderen

- Din leder vil være opmærksom på at sikre at du får den rette støtte og hjælp i forbindelse med at du bliver orienteret om at du er nævnt i en sag om RFG.
- Der er mulighed for at få psykologhjælp, som din leder kan hjælpe med at iværksætte.

Hvis en medarbejder er omtalt i en sag om respekt for grænser

Tavshedspligt

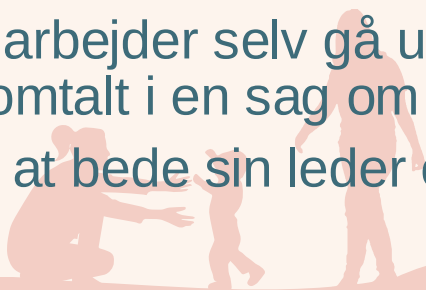
- Det er vigtigt at pointere, at du som offentlig ansat har tavshedspligt om fortrolige oplysninger, som du får kendskab til gennem dit arbejde.
- Det er særligt vigtigt at være opmærksom på tavshedspligten i disse typer sager.
- Det betyder altså, at hvis man som medarbejder får kendskab til, at en kollega er omtalt i en sag om respekt for grænser, har man tavshedspligt og må ikke udtale sig om det til andre end sin leder.

Hvis en medarbejder er omtalt i en sag om respekt for grænser

Kommunikation

- Når der er tale om en sag i respekt for grænser, kan din leder ikke udtale sig om sagen til det øvrige personale.
 - Det betyder altså, at personalegruppen ikke får oplysninger om, at der verserer en sag i respekt for grænser – hverken før, under eller efter sagen.
- Din leder har (ligesom alle andre medarbejdere) tavshedspligt og vil derfor ikke have mulighed for at oplyse om verserende eller afsluttede sager.
 - Man kan som medarbejder selv gå ud at fortælle om, hvis man er eller har været omtalt i en sag om respekt for grænser.
 - Det er også muligt at bede sin leder om at gøre det på sine vegne.

Hvis en medarbejder er omtalt i en sag om respekt for grænser

Hvis en sag om respekt for grænser afvises

- Det kan være behov for at der afholdes en samtale mellem leder, medarbejder og forældre hvis alle parter er indstillet på det.
 - Dette for at sikre det gode forældresamarbejde fremadrettet.
- Den omtalte medarbejder kan i visse tilfælde have at behov for at det bliver kommunikeret ud, at der har været en verserende sag, som nu er blevet afvist, og at det er derfor, at man evt. har været hjemsendt.
- Det er dog vigtigt at huske på, at det KUN er den omtalte medarbejder, som kan bestemme, hvorvidt der skal kommunikeres noget ud til resten af personalegruppen.
- Nogle gange kan det hjælpe både medarbejderen og kollegerne, hvis man er åben og ærlig omkring det der er foregået.
 - På den måde er det muligt for kollegaer at være omsorgsfulde overfor medarbejderen ift. et læringsperspektiv.

Hvis en medarbejder er omtalt i en sag om respekt for grænser

Efter en sag om respekt for grænser er afsluttet

- Ofte kan en sag om respekt for grænser, som er blevet afvist, forårsage mange spørgsmål.
- I et fremadrettet læringsperspektiv kan det være en god idé at drøfte arbejdsgange el. lign. for at sikre bl.a. alle medarbejderes arbejdsmiljø.
 - Det kan være hensigtsmæssigt åbent at kunne drøfte blandt personalet, hvordan man agerer og opfører sig på arbejdspladsen og blandt børnene, således I sikrer jer et godt arbejdsmiljø og at alle medarbejdere er trygge på arbejdspladsen.

Opsamling og afslutning

- Hvad skal vi arbejde videre med?
- Hvad er næste skridt?
 - Hvem gør hvad?